

GENERALINIO ADVOKATO L. A. GEELHOED IŠVADA,
pateikta 2005 m. balandžio 28 d.¹

I — Įžanga

II — Susijusios nuostatos

2. Prejudiciniai klausimai susiję su Protokolo dėl Europos bendrijų privilegijų ir imunitetų (toliau – Protokolas) 13 ir 16 straipsniais. Šios nuostatos išdėstytos taip:

13 straipsnis

1. Savo prašyme *Unabhängiger Finanzsenat* Teisingumo Teismui pateikė du klausimus, susijusius su Protokolo dėl Europos bendrijų privilegijų ir imunitetų nuostatomis dėl mokesčių. Iš esmės šiais klausimais siekiama išsiaiškinti, ar valstybės narės institucijos, siekdamos apmokestinti nacionaliniu pajamų mokesčiu asmenį, kurį Bendrijos institucija įdarbina vietiniu darbuotoju, turi teisę nustatyti, ar tas asmuo priskirtas teisingam lygiui, atsižvelgiant į jam pavestas pareigas. Kaip paaiškės, Austrijos teisėjai turi skirtingas nuomones šiuo klausimu.

„Bendrijos pareigūnai ir kiti tarnautojai moka Bendrijai mokesčius nuo iš Bendrijos gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo pagal sąlygas ir tvarką, kurią nustatė Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu.

Jie atleidžiami nuo nacionalinių mokesčių nuo iš Bendrijos gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo.“

1 — Originalo kalba: anglų.

16 straipsnis

tarnautojų įdarbinimo sąlygos, įskaitant gaunančius kompensaciją, numatytą at-sistatydinant tarnybos labui, išskyrus personalą iš vietinių gyventojų;

„Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su kitomis atitinkamomis institucijomis, nustato Bendrijos pareigūnų ir kitų tarnautojų, kuriems taikoma visas ar iš dalies 12 straipsnis, 13 straipsnio antroji pastraipa ir 14 straipsnis, kategorijas.

<...>“

Į tokias kategorijas suskirstytų pareigūnų ir kitų tarnautojų pavardės, rangai ir adresai yra periodiškai pranešami valstybių narių vyriausybėms.“

3. Pagal Protokolo 16 straipsnio pirmąją pastraipą buvo priimtas Reglamentas 549/69, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų ir kitų tarnautojų kategorijas, kuriems, *inter alia*, taikoma Protokolo 13 straipsnio antroji pastraipa². Šio reglamento 2 straipsnio a punkte numatoma:

4. 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatančio Europos bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones³, 2 ir 3 straipsniuose atitinkamai nustatomi Europos bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatai (toliau – Tarnybos nuostatai) ir kitų Europos bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygos (toliau – Įdarbinimo sąlygos). Pagal Tarnybos nuostatų 1 straipsnio pirmąją pastraipą:

„Bendrijų protokolo dėl privilegijų ir imunitetų 13 straipsnio nuostatos taikomos šioms kategorijoms:

a) asmenims, kuriems galioja Pareigūnų tarnybos nuostatai arba Bendrijų kitų

„Tarnybos nuostatuose „Bendrijų pareigūnas“ — tai asmuo, paskirtas šiuose Tarnybos nuostatuose numatyta tvarka į įsteigtas vienos iš Bendrijų institucijų darbuotojų pareigas tos institucijos Paskyrimų tarnybos išleistu dokumentu.“

2 — 1969 m. kovo 25 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EAPB, EEB) Nr. 549/69, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų ir kitų tarnautojų kategorijas, kurioms taikomos Bendrijų protokolo dėl privilegijų ir imunitetų 12 straipsnio, 13 straipsnio antrosios dalies ir 14 straipsnio nuostatos (OL L 74, p. 1).

3 — OL L 56, p. 1.

5. Įdarbinimo sąlygos taikomos, kaip nustatyta 1 straipsnyje, pagal sutartį įdarbintiems Bendrijų tarnautojams. Šioje nuostatoje atskiriami laikinai priimti tarnautojai, pagalbiniai darbuotojai, vietiniai darbuotojai ir specialieji patarėjai. Įdarbinimo sąlygų 4 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatoma:

„Šiose Įdarbinimo sąlygose „vietiniai darbuotojai“ reiškia darbuotojus, pagal atitinkamoje vietoje galiojančią tvarką samdomus fiziniam arba aptarnavimo darbui, kuris nėra priskirtas pareigybėms, įtrauktoms į pareigybių sąrašą, pridedamą prie kiekvienai institucijai skirto biudžeto skirsnio, ir kuris yra apmokamas iš bendrų tam tikslui skirtų asignavimų pagal tą biudžeto skirsnį. Išimties tvarka vietiniais darbuotojais taip pat gali būti laikomi darbuotojai, atliekantys vykdomąsias funkcijas Europos bendrijų Komisijos spaudos ir informacijos biuruose.“

6. Dėl ginčų tarp Bendrijos institucijų ir jų tarnautojų EB 236 straipsnis ir Įdarbinimo sąlygų 81 straipsnio 1 dalis atitinkamai numato:

EB 236 straipsnis

„Teisingumo Teismas turi teisę spręsti Bendrijos ir jos tarnautojų ginčus, neperžengdamas Tarnybos nuostatuose arba Įdarbinimo sąlygose nustatytų ribų ir laidamasis juose numatytų sąlygų“.

Įdarbinimo sąlygų 81 straipsnio 1 dalis

„Ginčai tarp institucijos ir valstybėje narėje dirbančio vietinio darbuotojo perduodami kompetentingam teismui pagal tokio darbuotojo darbo vietoje galiojančius įstatymus.“

III — Faktinės aplinkybės, procedūra ir prejudiciniai klausimai

7. Ieškovas pagrindinėje byloje nuo 1982 m. buvo Komisijos įdarbintas vietiniu darbuotoju. Padirbęs Komisijos nuolatinėje atstovybėje prie tarptautinių organizacijų Ženevoje, 1987 m. jis buvo perkeltas į Komisijos delegaciją Vienoje. 1995 m. Austrijai įstojus į Europos Sąjungą, jis dirbo Europos Komisijos atstovybėje Austrijoje. Pagal 1994 m. liepos 1 d. darbo sutartį, įsigaliojusią 1994 m. gegužės 1 d., jis buvo neterminuotam laikotarpiui įdarbintas kaip vietinis darbuotojas Europos Komisijos delegacijoje Vienoje spaudos atstovu atlikti dizaino, planavimo ir monitoringo funkcijas, priskiriant jį I kategorijai bei suteikiant 35 pakopą.

8. Iki 1994 m. pabaigos ieškovui nebuvo taikomi Austrijos mokesčiai dėl to, kad jį buvo įdarbinusi „privilegiuota institucija“,

kaip apibrėžta nacionalinėje mokesčių teisėje. Tačiau 1995 m. sausio 1 d. Austrijai įstojus į Europos Sąjungą, padėtis pasikeitė. Todėl 2000 m. gegužės 5 d. mokesčių tarnyba (*Finanzamt*) 6, 7 ir 15 regionams išsiuntė reikalavimą sumokėti pajamų mokesčius už 1995 m.–1998 m. ir išankstinį reikalavimą sumokėti pajamų mokesčius už 2000 metus. Ieškovas apskundė šiuos reikalavimus *Unabhängiger Finanzsenat*, tvirtindamas, kad Austrija neturi teisės apmokestinti pajamų, kurias jis gavo kaip vietinis darbuotojas, dėl to, kad jis turi netinkamą darbo sutartį.

9. Konkrečiai kalbant, jis tvirtina, kad funkcijos, kurias jis atlieka, negali, atsižvelgiant į Įdarbinimo sąlygų 2–5 straipsnius, būti paskirtos vykdyti vietiniam personalui. Pagal Įdarbinimo sąlygų 4 straipsnio pirmąją pastraipą vietiniam personalui galima paskirti tik pareigas, atitinkančias III–VI, tačiau ne I ir II kategorijas. Todėl, jo nuomone, jis turėjo būti priskirtas prie pagalbinių arba kitų darbuotojų, o tuo atveju pagal Protokolo 13 straipsnį jam turėtų būti taikomi ne nacionaliniai, o Bendrijos mokesčiai. Nors iš pradžių ieškovas buvo priskirtas I kategorijai suteikiant 35 pakopą, jam sutikus ir 1997 m. liepos 4 d. papildžius jo darbo sutartį ši kategorija pakeista į III, suteikiant 35 pakopą⁴.

10. Ieškovas teigia, kad pagal Federalinio mokesčių kodekso (*Bundesabgabenordnung*) 116 straipsnį *Finanzamt* turėjo iš anksto nustatyti jo statusą, remdamasis jo faktiškai atliekamomis pareigomis ir tinkamai atsižvelgęs į atitinkamus teisės aktus, bei savo išvadomis pagrįsti reikalavimą sumokėti pajamų mokesčių. Pagal nusistovėjusią Administracinio teismo (*Verwaltungsgerichtshof*) praktiką⁵ tai apima patikrinimą, ar taikant Protokolo 13 straipsnį atitinkamas asmuo buvo teisingai priskirtas vietiniam personalui. Pagal šią teismo praktiką *Unabhängiger Finanzsenat* išnagrinėjo ieškovo situaciją ir padarė išvadą, kad nuo 1995 m. sausio 1 d. (Austrijos įstojimas) iki 1997 m. birželio 30 d. (darbo sutarties pakeitimas) jo darbo sutartimi iš tiesų pažeista Įdarbinimo sąlygų 4 straipsnio pirmoji pastraipa. Tačiau *Unabhängiger Finanzsenat* mano, kad jis neturi teisės, kaip reikalauja *Verwaltungsgerichtshof*, atgaline data nustatyti, kokią darbo sutartį ieškovas privalėjo turėti ir koks statusas jam turėjo būti suteiktas pagal Bendrijos teisę. Jis sutinka su *Finanzamt*, kad atitinkama tarptautinė institucija, šiuo atveju Komisija, turi nustatyti savo darbuotojų statusą.

11. Todėl *Unabhängiger Finanzsenat* 2004 m. birželio 28 d. Nutartimi kreipėsi į

4 — Nepaisant to, ieškovas teigia, kad jo pareigų pobūdis liko nepakitęs. Todėl jis ginčija šį pakeitimą *Arbeits-und Sozialgericht* Vienoje.

5 — Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo dvi *Verwaltungsgerichtshof* nutartis: 2001 m. gruodžio 18 d. 2000/15/0162 ir 2002 m. vasario 19 d. 2000/14/0121.

Teisingumo Teismą, prašydamas priimti prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį šiais dviem klausimais:

12. Austrijos, Prancūzijos ir Portugalijos vyriausybės bei Komisija pateikė pastabas raštu.

IV — Įvertinimas

1. Ar Protokolo dėl Europos bendrijų privilegijų ir imunitetų 13 straipsnio pirmoji pastraipa draudžia valstybėms narėms apmokestinti algas, darbo užmokesčius ir kitus atlyginimus, kuriuos Bendrija moka savo pareigūnams ir kitiems tarnautojams tik tuo atveju, jei juos apmokestina Europos bendrijos?

2. Ar Protokolo dėl Europos bendrijų privilegijų ir imunitetų 16 straipsnio antroji pastraipa draudžia valstybėms narėms apmokestinti algas, darbo užmokesčius ir kitus atlyginimus, kuriuos Bendrijos moka savo pareigūnams ir kitiems tarnautojams tik tuo atveju, jei pareigūnai ir tarnautojai yra nurodyti pranešime pagal pirmiau minėtą straipsnį, ir ar šio straipsnio pagrindu nusiųstas pranešimas suteikia teisę valstybės narės mokesčių institucijoms taikyti valstybės narės mokesčius pareigūnams ir kitiems tarnautojams, kurie nenurodyti šiame pranešime, taigi tarnautojams, kuriuos Europos bendrijos laiko vietiniu personalu?

13. Iš *Unabhängiger Finanzsenat* bylos aplinkybių paaiškinimo nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą aišku, kad reikia atsakyti į pagrindinį klausimą, ar taikydami Protokolo 13 ir 16 straipsnius nacionalinės valdžios institucijos ir teismai turi laikytis Bendrijos institucijų darbuotojų suskirstymo į įvairias pareigūnų ir kitų tarnautojų kategorijas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus arba Įdarbinimo sąlygas. Be to, ar reikia pripažinti, jog nacionalinės institucijos turi teisę pačios nustatyti Bendrijos darbuotojo kvalifikaciją, kai mano, kad sprendimai dėl atitinkamo asmens prieštarauja Pareigūnų tarnybos nuostatams arba Įdarbinimo sąlygoms? *Unabhängiger Finanzsenat* pateikti klausimai tik netiesiogiai nurodo šią problemą ir tai suprantama, atsižvelgiant į skirtingas jo ir *Verwaltungsgerichtshof* nuomones.

14. Todėl sutinku su Prancūzijos vyriausybe ir Komisija, kad norint *Unabhängiger Finanzsenat* pateikti atsakymą, kuris padėtų išspręsti jo svarstomą problemą, pateikti klausimai turėtų būti nagrinėjami kartu ir

performuoti pirmiau nurodytu būdu, t. y., ar Bendrijos institucijos sprendimas įdarbinti asmenį pareigūnu arba kitu tarnautoju bei nustatyti jo kategoriją pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus arba Įdarbinimo sąlygas privalomas nacionalinėms valdžios institucijoms ir teismams, taikantiems Protokolo 13 ir 16 straipsnius?

tarnautojų, kuriems jis taikomas, kategorijas. Informacija apie asmenis, kuriems taikomi Bendrijos mokesčiai ir kurie dėl tos priežasties atleidžiami nuo nacionalinių mokesčių, periodiškai pranešama valstybėms narėms.

15. Mano nuomone, akivaizdu, kad į šį klausimą reiktų atsakyti teigiamai dėl toliau nurodytų priežasčių.

16. Protokolo 13 ir 16 straipsniai kartu nustato asmenų, įdarbintų Bendrijos institucijose, apmokestinimo pagrindą. 13 straipsnyje pateikiama pagrindinė taisyklė, kuri apima du aspektus. Ji numato, kad pareigūnai ir kiti tarnautojai moka Bendrijoms mokesčius nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo. Kita vertus, iš to išplaukia, kad ji numato, jog pareigūnai ir kiti tarnautojai atleidžiami nuo nacionalinių mokesčių nuo iš Bendrijų gaunamų pajamų. Toliau 16 straipsnyje numatomas mokesčių sistemos *ratione personae* taikymo srities pagrindas, suteikiantis teisę Tarybai, remiantis Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavus su kitomis atitinkamomis institucijomis, nustatyti pareigūnų ir kitų

17. Protokolo 13 ir 16 straipsnių tikslas – užtikrinti tinkamą Bendrijos institucijų veikimą, galiausiai siekiant palengvinti Bendrijų tikslų įvykdymą. Pirmiausia, kaip nurodė Portugalijos vyriausybė, 13 straipsnyje siekiama užtikrinti, kad Bendrijos įdarbintų asmenų pajamos būtų vienodai apmokestinamos. Jiems taikant Bendrijos apmokestinimo sistemą, pareigūnų ir kitų tarnautojų gaunamo atlyginimo neto vertė skaičiuojama pagal tuos pačius principus. Todėl asmenims, atliekantiems panašias pareigas, mokama panašiai. Antra, kad būtų užtikrinta mokesčių režimo lygybė, 13 straipsnio antrojoje pastraipoje draudžiama šiuos darbuotojus apmokestinti antrą kartą. Jei valstybėms narėms būtų leista apmokestinti jų piliečių iš Bendrijos institucijų gaunamas pajamas, vietoj Bendrijų arba papildomai, Bendrijos darbuotojai, nelygu jų kilmės šalis, būtų vertinami skirtingai. Šio pobūdžio skirtingas vertinimas galėtų turėti įtakos personalo iš įvairių valstybių narių įdarbinimui ir taip pakenktų Bendrijos institucijų veikimui ⁶.

6 — Šiuo atžvilgiu žr. 1960 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Humblet prieš Belgijos Karalystę* (6/60, Rink. p. 1125, 4 punktas).

18. Kaip nurodyta Reglamento 549/69 preambulėje, privilegijos, imunitetai ir lengvatos, nustatytos Protokole, yra suteikiamos išimtinai tik Bendrijos interesų labui. Iš to darytina išvada, kad šis sprendimas dėl darbuotojų, kuriems taikoma Bendrijos mokesčių sistema ir kurie atleidžiami nuo nacionalinio pajamų mokesčio, kategorijų turi būti taikomas Bendrijos lygmeniu. Šiuo pagrindu pagal Protokolo 16 straipsnį Taryba Reglamento 549/69 2 straipsnio a punkte nustatė, kad mokesčių nuostatos, numatytos Protokolo 13 straipsnyje, taikomos visiems asmenims, kuriems taikomos Pareigūnų tarnybos nuostatos ir Įdarbinimo sąlygos, išskyrus vietinį personalą. Todėl pastarosios kategorijos personalo atliekamos užduotys nelaikomos taip glaudžiai susijusios su Bendrijos tikslais, kad būtų galima pateisinti Protokolo 13 straipsnio mokesčių sistemos taikymą jiems.

19. Pagal Protokole numatytos mokesčių sistemos pagrindimą ir iš to išplaukiantį reikalavimą, kad sistemos *ratione personae* taikymo sritis turi būti nustatyta Bendrijos lygmeniu, aišku, kad sprendimai dėl Bendrijos darbuotojų kategorijų nustatymo individualiais atvejais, t. y. klausimas, spręstinas šiuo atveju, taip pat turi patekti į išimtinę susijusių Bendrijos institucijų kompetenciją. Atitinkamos Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Įdarbinimo sąlygų nuostatos dėl įdarbinimo santykių nustatymo tarp asmens ir Bendrijos institucijos remiasi šia prielaida. Pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 1 ir 2 straipsnį „pareigūnai“ yra „paskiriami“ į pareigas atskiru Paskyrimų tarnybos priimtu paskyrimo dokumentu. „Kiti tarnautojai“, priešingai, pagal Įdarbinimo sąlygų 1 straipsnį yra „pagal sutartį įdarbinti“, kad užimtų tam tikras pareigas. Priklausomai nuo jiems paskirtų

pareigų pobūdžio, kitus tarnautojus priskiria laikinai priimtų tarnautojų, pagalbinių darbuotojų, vietinių darbuotojų ir specialiųjų patarėjų kategorijoms tie, kurie įgalinti sudaryti darbo sutartis, kaip apibrėžta Įdarbinimo sąlygų 6 straipsnyje. Sprendimai „paskirti“ asmenį pareigūnu ar „įdarbinti“ asmenį tam tikrų pareigų vykdymui pagal darbo sutartis yra formalūs Bendrijos sprendimai, priimami pagal Bendrijos teisę įgaliotų tarnybų. Šie sprendimai nustato atitinkamo asmens statusą institucijai, kurioje jis dirba, bei jam taikomą įdarbinimo tvarką.

20. Kaip teisingai pastebėjo Komisija, teisiniai santykiai tarp Bendrijos institucijos ir atitinkamo asmens yra nustatomi šiais formaliais sprendimais, o ne tam tikru skaičiumi nepriklausomų sąlygų, kurios turi būti įvykdytos. Kitais žodžiais tariant, faktas, kad asmeninės aplinkybės atitinka vieną arba kitą situaciją, nurodytą Įdarbinimo sąlygų 2, 3 arba 4 straipsnyje, nesuteikia ten nurodyto statuso. Toks statusas gali būti suteiktas tik Paskyrimų tarnybos arba tų, kurie yra įgalioti sudaryti darbo sutartis.

21. Teisingumo Teismas, nors ir neigiamai prasme, irgi pripažino šį principą. *Porini* byloje⁷, kurioje buvo klausama, ar tarnybos santykių tarp Bendrijos ir jos pareigūnų bei

kitų tarnautojų pagrindas turi visuomet ir nekintamai būti paskyrimo dokumente, ar tas dokumentas gali būti pakeistas teismo sprendimu, pagal aplinkybes, nustatančias, kad egzistuoja tam tikri tarnybos santykiai. Teisingumo Teismas trumpai atsakė, „kad tarnybos santykių tarp Bendrijos ir jos pareigūnų bei kitų tarnautojų, išskyrus vietinį personalą, pagrindo negali būti nacionalinio teismo sprendime“⁸. Savo išvadą Teisingumo Teismas pagrindė tuo, kad jis turi išskirtinius įgaliojimus pagal Euratomo 152 straipsnį, kuris visiškai atitinka EB 236 straipsnį, ne tik išspręsti ginčus asmenų, „kurie turi pareigūnų ir kitų tarnautojų, išskyrus vietinio personalo, statusą, bet ir asmenų, kurie reikalauja šio statuso“⁹.

22. Teisingumo Teismas patvirtino savo nuomonę *Tordeur* byloje¹⁰, kurioje jis teigė, „kad neįmanoma, jog darbo sutartis su Bendrijos institucija, *a fortiori* neterminuota darbo sutartis, išplauktų ne iš paskirtosios kompetentingos institucijos sprendimo, bet iš fakto, net jeigu jį patvirtino nacionalinio teismo sprendimas, kad nesilaikoma tam tikrų valstybės narės, kurioje yra ši institucija, teisės aktų nuostatų, susijusių su laikinu darbu“¹¹. Nors pripažindamas, kad laikinai

priimti darbuotojai turi gauti socialinę apsaugą, Teisingumo Teismas vis dėlto pabrėžė, jog „tokia apsauga negali būti suteikta priemonėmis, kuriomis kėsinama į Bendrijos institucijų autonomiją toje teritorijoje“¹².

23. Šis Bendrijos institucijų autonomijos principas yra esminė tinkamo Bendrijos institucijų veikimo sąlyga. Kaip jau pastebėjau, šios institucijos vidinės organizacijos požiūriu veikia visiškai nepriklausomai nuo valstybių narių. Tai yra ne tik jų užduoties veikti Sąjungos interesų labui pasekmė, bet ir šios užduoties pagrindinė įvykdymo sąlyga¹³.

24. Akivaizdu, kad Protokole nustatyta mokesčių sistema siekiama užtikrinti, kad Bendrijos institucijos veiktų sklandžiai, ir padėti vykdyti jų uždavinius. Tarp šio tikslo ir Bendrijos personalo atskirų darbuotojų skirstymo į tam tikras kategorijas, suteikiant įvairias privilegijas, imunitetus ir lengvatas, nurodytas Protokole, yra akivaizdus funkci-

8 — Ten pat, 14 ir 15 punktai.

9 — Ten pat, 13 punktas.

10 — 1985 m. spalio 3 d. Sprendimas *Tordeur* (232/84, Rink. p. 3223).

11 — Ten pat, 28 punktas.

12 — Ten pat, 27 punktas. Priešingai nei sprendime *Vitari* (C-126/99, Rink. p. I-9425, 24–27 punktai), Teisingumo Teismas paliko nacionaliniams teismams nustatyti, ar tenkinamos sąlygos, kurios pateisina terminuotos sutarties buvimą tarp ieškovo ir Europos mokymo fondo. Šiuo atveju paaiškėjo, kad Bendrijos ir nacionalinė politika šioje srityje neprieštarauja viena kitai, ir sprendimo perleidimas nacionaliniam teismui šiomis aplinkybėmis negali būti laikomas Bendrijos institucijų autonomijos pažeidimu.

13 — Žr. mano išvados 2003 m. liepos 10 d. Sprendimui *Betriebsrat der Europäischen Kommission in Österreich* (C-165/01, Rink. I-7683) 98 punktą.

nis ryšys. Reglamento 549/69 preambulėje Taryba irgi nurodo šį ryšį teigdama, „kad yra svarbu užtikrinti, jog pareigūnai ir kiti tarnautojai, atsižvelgiant į jų pareigas ir atsakomybę bei ypatingą padėtį, galėtų naudotis tokiais privilegijomis, imunitetu ir lengvatomis, kurie yra būtini, kad Bendrijos galėtų tinkamai veikti“. Todėl darbuotojų skirstymas į kategorijas ir susijęs imuniteto nuo Bendrijų mokamo atlyginimo nacionalinio apmokestinimo suteikimas yra vidaus Bendrijos institucijų reikalas ir priklauso jų turimos autonomijos sričiai.

25. Šiomis aplinkybėmis nacionalinės administracinės ir teisminės institucijos negali turėti teisės ginčyti darbo santykių tarp Bendrijos institucijos ir jos tarnautojų teisėtumo, kartu nustatydamas, ar Protokolu suteikiamos lengvatos taikomos atitinkamam asmeniui. Tokios galios pripažinimas pažeistų Protokolu nustatytą sistemą. Jei valstybės narės galėtų nustatyti Bendrijos darbuotojų statusą savo vidiniais tikslais ir nebūtų saistomos atitinkamos Bendrijos institucijos asmeniui suteikto statuso, tai galėtų kai kuriuose situacijose reikšti, kad asmeniui netaikomas apmokestinimas, kaip galbūt yra ieškovo atveju, arba jam taikomas dvigubas apmokestinimas, kai nacionalinės institucijos asmenį, Bendrijos institucijos paskirtą, pavyzdžiui, laikinai dirbančiu tarnautoju, laiko vietiniu personalu. Tai aiškiai prieštarautų

Protokolo 13 straipsnio tikslui, kaip apibūdinta pirmiau nurodytame 17 punkte. Todėl valstybės narės negali vienašališkai nustatyti Bendrijos darbuotojų statuso.

26. Šiuo klausimu norėčiau paminėti Teisingumo Teismo sprendimą *Betriebsrat der Vertretung der Europäischen Kommission in Österreich* byloje, kurioje pastebėta, kad skirtingi nacionaliniai įdarbinimo sąlygų 79 straipsnio aiškinimai galėtų sukelti pavojų tinkamam Bendrijos institucijos tarnybų funkcionavimui¹⁴. Nors šios bylos aplinkybės skiriasi nuo nagrinėjamos bylos, tas pats principas šiuo aspektu taikomas ir šiuo atveju.

27. Nacionalinės valdžios institucijos ir teisimai neturi kompetencijos ne tik nustatyti, kad sprendimas, apibrėžiantis tarnautojo statusą, yra neteisėtas arba negaliojantis; jos taip pat neturi įgaliojimų nustatyti, kuris statusas būtų tinkamiausias pagal atitinkamam asmeniui patikėtas pareigas. Tai netiesiogiai pripažino prašymą priimti prejudi-

14 — Ypač žr. sprendimo 44 punktą.

cinį sprendimą pateikęs teismas bei pabrėžė Prancūzijos vyriausybė ir Komisija. Bet koks nacionalinis sprendimas dėl Bendrijos tarnautojo statuso negalėtų saistyti jį įdarbinančios institucijos, o nacionalinis teismas negalėtų reikalauti Bendrijos institucijos priimti naują sprendimą šiuo klausimu.

28. Kai Bendrijos darbuotojas nesutinka su įdarbinančios Bendrijos institucijos personalo jam nustatyta, atsižvelgiant į jo atliekamas pareigas, kategorija, atitinkamas sprendimas turėtų būti ginčijamas tiesiogiai pagal tinkamą Bendrijos procedūrą, numatytą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 ir 91 straipsnius kartu su EB 236 straipsniu, o ne netiesiogiai nacionaliniuose teismuose.

29. Tiesa, Įdarbinimo sąlygų 81 straipsnyje numatoma, kad ginčai tarp vietinių darbuotojų ir institucijos perduodami kompetentingam atitinkamos valstybės narės teismui. Remdamasis 21 punkte nurodytu sprendimu *Porini* manau, kad ši nuostata netaikoma ginčams dėl statuso¹⁵. Šiuo atveju sutinku su Komisija, kad Įdarbinimo sąlygų 81 straipsnis taikomas ginčams, susijusiems su teisėmis ir pareigomis, kylančiomis iš darbo santykių, bet ne ginčams dėl pačių darbo santykių pobūdžio. Bet kuriuo atveju man neatrodo tinkama, kad darbo santykių su Bendrijos institucija teisėtumo problema yra keliami

ginčijant nacionalinės mokesčių teisės taikymą. Šitokioje procedūroje darbuotojo statusą nacionalinis teismas turėtų suprasti kaip nustatytą faktą.

30. Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus svarstymus, mano nuomone, kompetentingos įstaigos Bendrijos institucijoje priimtas sprendimas dėl jos įdarbinto asmens statuso yra privalomas nacionalinės valdžios institucijoms ir teismams. Protokolo 13 straipsnio pirmojoje pastraipoje pareigūnai ir kiti tarnautojai, nurodyti Reglamento 549/69 2 straipsnio a punkte, atleidžiami nuo valstybių narių mokesčių nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo, neatsižvelgiant į tai, ar Europos bendrijos pasinaudojo apmokestinimo teise pagal tą nuostatą.

31. Protokolo 13 straipsnio antrojoje pastraipoje, skaitomoje kartu su Protokolo 16 straipsniu, pareigūnai ir kiti tarnautojai, nurodyti Protokolo 16 straipsnyje numatytaime pranešime, atleidžiami nuo valstybių narių mokesčių nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo. Todėl valstybės narės mokesčių institucijos turi teisę naudotis apmokestinimo teise Bendrijos darbuotojo, nenurodyto šiame pranešime, atžvilgiu ir tų tarnautojų, kuriuos Europos bendrijos laiko vietiniu personalu, atžvilgiu.

¹⁵ — Žr. sprendimo 13 punktą.

V — Išvada

32. Todėl darau išvadą, kad į *Unabhängiger Finanzsenat* pateiktus klausimus reikia atsakyti taip:

- „1. Kompetentingos įstaigos Bendrijos institucijoje priimtas sprendimas dėl jos įdarbinto asmens statuso yra privalomas nacionalinės valdžios institucijoms ir teismams. Protokolo 13 straipsnio pirmojoje pastraipoje pareigūnai ir kiti tarnautojai, nurodyti Reglamento 549/69 2 straipsnio a punkte, atleidžiami nuo valstybių narių mokesčių nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo, neatsižvelgiant į tai, ar Europos Bendrijos pasinaudojo apmokestinimo teise pagal tą nuostatą.

2. Protokolo 13 straipsnio antrojoje pastraipoje, skaitomoje kartu su Protokolo 16 straipsniu, pareigūnai ir kiti tarnautojai, nurodyti Protokolo 16 straipsnyje numatytame pranešime, atleidžiami nuo valstybių narių mokesčių nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo. Todėl valstybės narės mokesčių institucijos turi teisę naudotis apmokestinimo teise Bendrijos darbuotojo, nenurodyto šiame pranešime, atžvilgiu ir tų tarnautojų, kuriuos Europos bendrijos laiko vietiniu personalu, atžvilgiu.“